

V Bruseli 22. 10. 2019
COM(2019) 497 final

OZNÁMENIE KOMISIE EURÓPSKEMU PARLAMENTU A RADE
o overení úplného uplatňovania schengenského *acquis* Chorvátskom

I. Úvod

Voľný pohyb osôb je základnou slobodou, ktorú EÚ zaručuje svojim občanom. Oprávňuje každého občana EÚ cestovať, pracovať a žiť v ktoromkoľvek členskom štáte bez osobitných formalít. Schengenská spolupráca posilňuje túto slobodu tým, že umožňuje viac ako 400 miliónom občanov EÚ, ako aj štátnym príslušníkom tretích krajín, ktorí sa oprávnené zdržiavajú na území EÚ, vycestovať z jedného členského štátu do druhého bez toho, aby museli čeliť hraničným kontrolám. Schengenský priestor bez kontroly vnútorných hraníc v súčasnosti tvorí 26 štátov so spoločným cieľom podeliť sa o tento úspech s viacerými členskými štátmi.

Aby sa členské štáty mohli stať súčasťou schengenského priestoru v úplnom rozsahu, musia splňať určité podmienky. Musia sa pripraviť a mať kapacity na prevzatie zodpovednosti za kontrolu vonkajších hraníc v mene ostatných schengenských štátov a na vydávanie jednotných schengenských víz. Potrebujú kapacity na efektívnu spoluprácu s orgánmi presadzovania práva v ostatných štátoch schengenského priestoru s cieľom zachovať vysokú úroveň bezpečnosti, keď sa už nebudú uskutočňovať žiadne kontroly na vnútorných hraniciach. Musia uplatňovať spoločný súbor schengenských pravidiel, ktoré sa vzťahujú napr. na kontrolu pozemných, námorných a vzdušných hraníc (letiská), vydávanie víz, policajnú spoluprácu a ochranu osobných údajov. Napokon musia byť schopné pripojiť sa k Schengenskému informačnému systému a využívať ho.

Aby sa overilo, či sú splnené podmienky potrebné na uplatňovanie všetkých častí schengenského *acquis*, členské štáty, ktoré sa chcú pripojiť k schengenskému priestoru, sa musia podrobiť hodnoteniu¹. Od roku 2013 sú za schengenský hodnotiaci a monitorovací mechanizmus spoločne zodpovedné členské štáty a Komisia, za podpory orgánov, úradov a agentúr EÚ, pričom Komisia má celkovú koordinačnú úlohu. Komisia pripravuje a plánuje hodnotenie a prijíma hodnotiace správy, pričom Rada je zodpovedná za prijatie odporúčaní na nápravné opatrenia.

Ide o prvé schengenské hodnotenie všetkých príslušných oblastí politik podľa nového mechanizmu, ktorého cieľom je overiť, či členský štát, ktorý chce vstúpiť do schengenského priestoru bez kontroly na vnútorných hraniciach, splnil podmienky potrebné na uplatňovanie všetkých príslušných častí schengenského *acquis*. Tento proces je založený na kontrolách odborníkov z členských štátov a Komisie na mieste, na sérii hodnotiacich správ obsahujúcich zistenia a odporúčania nápravných opatrení zo strany Rady, na ktoré nadväzujú akčné plány členského štátu.

V akte o pristúpení z roku 2011² sa uvádza, že schengenské *acquis* sa v plnom rozsahu bude uplatňovať v Chorvátsku len v nadväznosti na rozhodnutie Rady prijaté na tento účel a že takéto rozhodnutie by sa malo prijať po overení v súlade s platnými schengenskými hodnotiacimi postupmi, že v Chorvátsku sa splnili podmienky potrebné na uplatňovanie všetkých častí príslušného *acquis* vrátane účinného uplatňovania všetkých schengenských pravidiel v súlade s dohodnutými spoločnými normami a základnými zásadami. Pri prijímaní

¹ Nariadenie Rady (EÚ) č. 1053/2013 zo 7. októbra 2013, ktorým sa vytvára hodnotiaci a monitorovací mechanizmus na overenie uplatňovania schengenského *acquis* (Ú. v. EÚ L 295, 6.11.2013, s. 27).

² Článok 4 ods. 2 prvý pododsek aktu o pristúpení Chorvátskej republiky (ďalej len „akt o pristúpení z roku 2011“) (Ú. v. EÚ L 112, 24.4.2012, s. 22).

tohto rozhodnutia by mala Rada zohľadniť aj správu Komisie potvrdzujúcu, že Chorvátsko pokračuje v plnení záväzkov prijatých v rámci prístupových rokovaní, ktoré sú relevantné pre schengenské *acquis*, a to najmä záväzkov, ktoré Chorvátsko prijalo v oblasti súdnictva a základných práv (príloha VII k aktu o pristúpení), a zároveň pokračuje v plnení cieľov v oblasti reformy a efektívnosti súdnictva, ako aj boja proti korupcii³. Pre schengenské *acquis* má význam šesť z desiatich záväzkov uvedených v prílohe VII.

Cieľom tohto oznámenia je zhodnotiť pokrok, ktorý Chorvátsko dosiahlo pri plnení nevyhnutných podmienok na uplatňovanie všetkých častí schengenského *acquis*, pričom sa zohľadnia výsledky schengenských hodnotení a následné opatrenia, ktoré Chorvátsko prijalo od začiatku hodnotenia v roku 2016 do októbra 2019. Správa obsahuje aj správy o plnení záväzkov relevantných pre schengenské *acquis*, ktoré Chorvátsko prijalo počas prístupových rokovaní od dátumu pristúpenia (1. júla 2013) do septembra 2019.

II. Schengenské hodnotenie

Chorvátsko 6. marca 2015 v súvislosti s rozhodnutím Rady o úplnom uplatňovaní schengenského *acquis* vyhlásilo, že je pripravené začať proces schengenského hodnotenia vo všetkých relevantných oblastiach politiky od 1. júla 2015. Po vyhlásení pripravenosti Chorvátska sa v roku 2016 začal proces schengenského hodnotenia v súlade s nariadením Rady (EÚ) č. 1053/2013, a to vytvorením hodnotiaceho a monitorovacieho mechanizmu na overenie uplatňovania schengenského *acquis* za celkovej koordinácie Komisie.

Schengenské hodnotenie Chorvátska sa uskutočnilo v súlade s článkom 1 ods. 1 písm. b) nariadenia (EÚ) č. 1053/2013. Tímy zložené z expertov Komisie a členských štátov od júna 2016 do mája 2019 overovali uplatňovanie schengenského *acquis* Chorvátskom v oblasti ochrany údajov, policajnej spolupráce, spoločnej vízovej politiky, riadenia vonkajších hraníc, návratu, Schengenského informačného systému, strelných zbraní a justičnej spolupráce v trestných veciach. Počas týchto hodnotení sa osobitná pozornosť venovala dodržiavaniu základných práv a fungovaniu orgánov, ktoré uplatňujú príslušné časti schengenského *acquis*. Výsledkom tohto procesu bola séria hodnotiacich správ so zisteniami a hodnoteniami, ktoré prijala Komisia v rokoch 2016 až 2019, ako aj odporúčania na nápravu zistených nedostatkov, ktoré prijala Rada⁴. V nadväznosti na odporúčania Rady a v súlade s článkom 16 nariadenia (EÚ) č. 1053/2013 Chorvátsko poskytlo Komisii a Rade akčné plány na nápravu nedostatkov zistených v príslušných hodnotiacich správach. Komisia posudzovala úplné vykonávanie akčných plánov na základe prijatých následných správ a pravidelne o ňom informovala pracovnú skupinu Rady pre schengenské záležitosti.

Výsledky schengenského hodnotiaceho procesu pre každú oblasť politiky

Hodnotenie **ochrany údajov** sa uskutočnilo v februári 2016 a viedlo k všeobecnému hodnoteniu, že Chorvátsko spĺňa podmienky potrebné na uplatňovanie schengenského *acquis* v oblasti ochrany údajov. Nedospelo sa k zisteniu žiadneho nesúladu. Napriek tomu boli potrebné zlepšenia, najmä pokiaľ ide o nezávislosť orgánu na ochranu údajov a posilnenie postavenia zodpovednej osoby ministerstva vnútra. Komisia 30. januára 2019 informovala

³ Článok 36 ods. 1 druhý pododsek aktu o pristúpení z roku 2011.

⁴ Zoznam príslušných schengenských hodnotiacich správ a odporúčaní Rady je uvedený v prílohe.

Chorvátsko a Radu, že Chorvátsko dostatočne implementovalo odporúčania na zlepšenie poskytnuté prostredníctvom odporúčania Rady⁵.

V rámci hodnotenia **policajnej spolupráce**, ktoré sa uskutočnilo v júni 2016, sa dospelo k všeobecnému hodnoteniu, že Chorvátsko spĺňa podmienky potrebné na uplatňovanie schengenského *acquis* v tejto oblasti politiky. Nezistili sa žiadne problémy, pokiaľ ide o nesúlad so schengenským *acquis* v oblasti policajnej spolupráce. Napriek tomu sa určilo niekoľko oblastí, v ktorých sa považovalo za potrebné dosiahnuť zlepšenie, napríklad pri vykonávaní a modernizácii dohôd o policajnej spolupráci so susednými členskými štátmi, posilňovaní policajnej organizácie v oblasti medzinárodnej policajnej spolupráce a zlepšovaní výmeny informácií prostredníctvom osobitných technických opatrení. Po dôkladnej analýze následných správ Chorvátska o vykonávaní odporúčaní Rady⁶ týkajúcich sa potrebných zlepšení Komisia 28. mája 2019 informovala Chorvátsko a Radu, že odporúčania sa považujú za všeobecne realizované. Odporúčanie vykonať opätovné prerokovanie bilaterálnej dohody so Slovinskom o osobitných formách cezhraničnej policajnej spolupráce na účely predchádzania trestnej činnosti je však ešte potrebné v plnej miere vykonať. Chorvátsko bolo požiadané, aby pokračovalo v úsilí urýchlene podpísať a ratifikovať bilaterálnu dohodu so Slovinskom a informovalo Komisiu o dosiahnutom pokroku.

Pokiaľ ide o hodnotenie **spoločnej vízovej politiky**, v súvislosti s ktorým sa v júni 2016 uskutočnili kontrol chorvátskych veľvyslanectiev v Prištine (Kosovo) a Moskve (Ruská federácia), dospelo sa k všeobecnému hodnoteniu, že Chorvátsko spĺňa podmienky potrebné na uplatňovanie schengenského *acquis* v oblasti spoločnej vízovej politiky. Neboli zistené žiadne problémy s nedodržaním pravidiel. Zlepšenia sa však považovali za potrebné vo viacerých oblastiach, najmä pokiaľ ide o pracovný postup v rámci vízového oddelenia a chorvátsky vízový informačný systém. Komisii dospela po analýze akčného plánu a následných správ týkajúcich sa vykonávania odporúčaní Rady⁷ na nápravu identifikovaných bodov na zlepšenie, ako aj po podpísaní zmenenej a doplnenej dohody medzi vládou Chorvátskej republiky a vládou Ruskej federácie o vzájomnom cestovnom styku štátnych príslušníkov Chorvátskej republiky a štátnych príslušníkov Ruskej federácie zo 17. júna 2019 k záveru, že odporúčania sú v plnom rozsahu vykonané. Uvedené bolo oznámené Chorvátsku a Rade 28. júna 2019.

Schengenské hodnotenie v oblasti **návratu** sa uskutočnilo v júni 2016. Na základe uvedených zistení sa dospelo k všeobecnému záveru, že splnenie podmienok nevyhnutných na uplatňovanie schengenského *acquis* v oblasti návratu zo strany Chorvátska je podmienené ďalším zosúladením a vykonávaním chorvátskeho zákona o cudzincoch⁸ s ustanoveniami smernice o návrate⁹. Týka sa to najmä vydávania zákazov vstupu a ich platnosti v rámci celej EÚ, kriminalizácie neoprávneného pobytu, čo môže spôsobiť oneskorené procesy návratu, ako aj chýbajúceho vymedzenia „rizika úteku“. Podľa akčného plánu a následných správ poskytnutých na účely vykonávania odporúčaní Rady¹⁰ sa vykonali potrebné zosúladenia

⁵ Dokument Rady: 5725/17, SCH-EVAL 31, COMIX 66 z 27. 1. 2017.

⁶ Dokument Rady: 11206/17, SCH-EVAL 197, ENFOPOL 355, COMIX 520 z 11. 7. 2017.

⁷ Dokument Rady: 6359/17, SCH-EVAL 67, VISA 58, COMIX 130 zo 17. 2. 2017.

⁸ Úradný vestník č. 130/11 a 74/13.

⁹ Ú. v. EÚ L 348, 24.12.2008, s. 98.

¹⁰ Dokument Rady: 11207/17, SCH-EVAL 198, MIGR 129, COMIX 521 z 11. 7. 2017.

zákona o cudzincoch so smernicou o návrate. Komisia 18. marca 2019 oznámila Chorvátsku a Rade, že odporúčania Rady týkajúce sa hodnotenia návratov boli úplne vykonané.

V nadväznosti na kladné schengenské hodnotenie Chorvátska v oblasti ochrany údajov vo februári 2016 a po overení, že chorvátsky vnútroštátny **schengenský informačný systém** bol z technického hľadiska pripravený začleniť sa do Schengenského informačného systému (SIS)¹¹, Rada 11. apríla 2017 prijala rozhodnutie o uplatňovaní ustanovení schengenského *acquis* týkajúcich sa SIS¹². Schengenský informačný systém vstúpil do plnej prevádzky v Chorvátsku 27. júna 2017, s výnimkou prípadov odopretia vstupu alebo pobytu v rámci schengenského priestoru (až do zrušenia kontrol na vnútorných hraniciach). Súvisiace schengenské hodnotenie sa uskutočnilo v septembri 2017. V hodnotení sa dospelo k záveru, že implementácia SIS je uspokojivá a Chorvátsko spĺňa podmienky potrebné na uplatňovanie *acquis* v tejto oblasti. Chorvátsko zaviedlo pevnú architektúru systému, ktorá je v súlade s najnovším vývojom a zabezpečuje vysokú dostupnosť a kontinuitu činností. Napriek tomu sa určité jemné doladenie považovalo za potrebné, pokiaľ ide o funkcie vyhľadávania a systém správy prípadov SIRENE. Po analýze akčného plánu a následných správ súvisiacich s odporúčaním Rady¹³, ktoré poskytla s cieľom zabezpečiť potrebné zlepšenia, Komisia 4. júna 2019 informovala Chorvátsko a Radu o tom, že vykonávanie opatrení súvisiacich s odporúčaniami bolo splnené.

Hodnotenie týkajúce sa právnych predpisov o **strelných zbraniach** bolo vykonané vo forme dotazníka v septembri 2016. Právny rámec týkajúci sa strelných zbraní, administratívnych štruktúr a policajných postupov v oblasti policajnej spolupráce bol posúdený, že je vo všeobecnej súlade so schengenským *acquis*. Niektoré zlepšenia sa považovali za potrebné v súvislosti s právnymi požiadavkami EÚ, ako je zosúladenie klasifikácie ľahko upravitelných plynových zbraní do klasifikácie so smernicou 91/477/EHS (časť II prílohy I) a zabezpečenie toho, aby požiadavky na označovanie dovezených zbraní boli v praxi v súlade s nariadením (EÚ) č. 258/12 [článok 2 ods. 15 písm. c)]. Komisia 6. novembra 2018 oznámila Chorvátsku a Rade, že opatrenia súvisiace s odporúčaniami Rady¹⁴ boli implementované.

Rozsah hodnotenia v oblasti **justičnej spolupráce v trestných veciach** bol obmedzený vzhľadom na to, že prevažná väčšina ustanovení schengenského *acquis* v tejto oblasti sa vo vzťahoch medzi členskými štátmi nahradila právnymi nástrojmi, ktoré nepatria do schengenského *acquis*. Z tohto dôvodu sa hodnotenie transpozície a uplatňovania tých ustanovení schengenského *acquis* zo strany Chorvátska, ktoré neboli nahradené, uskutočnilo v priebehu júla do októbra 2018 vo forme dotazníka. Všeobecným záverom bolo, že právny rámec Chorvátska v oblasti justičnej spolupráce v trestných veciach, najmä v oblasti vzájomnej pomoci v trestných veciach a zásady *ne bis in idem*, spĺňa podmienky potrebné na uplatňovanie schengenského *acquis* v tejto oblasti. Neboli identifikované žiadne odporúčania na zlepšenie. Namiesto toho sa dospelo k záveru, že Chorvátsko bude plne v súlade so schengenským *acquis* v okamihu, keď sa stane zmluvnou stranou Dohovoru o vzájomnej

¹¹ Článok 1 ods. 1 vykonávacieho rozhodnutia Komisie (EÚ) 2015/450 zo 16. marca 2015, ktorým sa stanovujú požiadavky na skúšky pre členské štáty, ktoré sa integrujú do Schengenského informačného systému druhej generácie (SIS II) alebo ktoré zásadne menia svoje priamo súvisiace vnútroštátne systémy (Ú. v. EÚ L 74, 18.3.2015, s. 31).

¹² Dokument Rady: 5649/17, SCH-EVAL 28, SIRIS 14, COMIX 59 z 11. 4. 2017.

¹³ Dokument Rady: 11185/18, SCH-EVAL 154, SIRIS 94, COMIX 409 zo 16. 7. 2018.

¹⁴ Dokument Rady: 13969/17, SCH-EVAL 265, ENFOPOL 508, COMIX 738 zo 7. 11. 2017.

pomoci v trestných veciach medzi členskými štátmi Európskej únie z 20. mája 2000 a jeho dodatkového protokolu. Stane sa tak vtedy, keď Rada jednomyselne rozhodne o dátume nadobudnutia platnosti tohto dohovoru a jeho protokolu.

Hodnotenie **riadenia vonkajších hraníc** sa uskutočnilo v máji 2016 počas kontrol na mieste na vzdušných, pozemných a námorných hraniciach Chorvátska. Nedostatky zistené počas kontrol na mieste súviseli najmä s dozorom nad pozemnou hranicou, počtom pracovníkov, ktorí sú k dispozícii na vykonávanie operačnej kontroly hraníc, a infraštruktúrou na letiskách. V hodnotiacej správe sa preto dospelo k záveru, že chorvátsky systém riadenia vonkajších hraníc nespĺňa v tomto štádiu schengenskú normu. Preto sa v novembri a decembri 2017 uskutočnila opätovná návšteva vzdušných a pozemných hraníc, ktorej cieľom bolo na základe vykonávania akčného plánu týkajúceho sa hodnotenia v roku 2016 overiť, či Chorvátsko splnilo potrebné podmienky na uplatňovanie schengenského *acquis* v oblasti riadenia vonkajších hraníc.

Táto opätovná návšteva v roku 2017 preukázala, že nedostatky v infraštruktúre na letiskách boli riadne odstránené. Vzhľadom na nedostatky – vrátane zisteného nesúladného stavu, ktorý pretrval na vonkajších pozemných hraniciach Chorvátska – sa však vo všeobecnom posúdení dospelo k záveru, že Chorvátsko ešte nespĺnilo potrebné podmienky. Nedostatky na pozemných hraniciach sa týkajú: nedostatočného počtu stálych zamestnancov; systému technického dozoru na hranici s Bosnou a Hercegovinou, ktorý ešte nie je v prevádzke; existencie vysokého počtu „miest prechodu“ pre malý pohraničný styk; niekoľko bývalých, stále neuzavretých, ciest prechádzajúcich cez štátne hranice a nízkeho počtu sledovacích psov na účely dozoru na pozemných hraniciach. Komisia vo svojom oznámení Rade o posúdení primeranosti akčného plánu Chorvátska na nápravu nedostatkov zistených pri opätovnej návšteve v roku 2017¹⁵ uznala, že Chorvátsko dosiahlo značný pokrok, a dospela k záveru, že akčný plán je primeraný. Napriek tomu sa dospelo k záveru, že je potrebné zorganizovať ďalšiu návštevu na pozemných hraniciach so zameraním na nedostatky a nesúlad, ktoré sa zistili počas kontrol na mieste v rokoch 2016 a 2017, najmä v oblasti dozoru na pozemných hraniciach.

Druhá opätovná návšteva s osobitným zameraním na pozemnú hranicu Chorvátska s Bosnou a Hercegovinou bola vykonaná v máji 2019. Tím poverený kontrolou na mieste overil pokrok dosiahnutý pri vykonávaní akčných plánov zameraných na nápravu nedostatkov zistených počas hodnotení v rokoch 2016 a 2017. Nedospelo sa k zisteniu žiadneho nesúladu. Zistilo sa však, že niekoľko ďalších bodov je „v súlade, ale je potrebné zlepšenie“. Dospelo sa k záveru, že bolo vydaných niekoľko odporúčaní súvisiacich so zisteným nesúladom počas návštev v rokoch 2016 a 2017, ktoré ešte v čase opätovnej návštevy v roku 2019 neboli implementované. Tieto hlavné nevyriešené otázky sa týkali ďalšieho rozvoja a vykonávania koncepcie, ktorú Chorvátsko uplatňuje v oblasti hraničného dozoru na pozemných hraniciach, verejného obstarávania a ďalšieho rozvoja technických systémov dozoru nad pevninou a vybavenia na sledovanie, využívania dozorných psov a počtu zamestnancov. Dospelo sa tiež k záveru, že je nutné ďalšie a úplné vykonávanie týchto odporúčaní, aby bolo možné potvrdiť, že Chorvátsko v plnej miere splnilo podmienky potrebné na uplatňovanie schengenského *acquis* v oblasti riadenia vonkajších hraníc. Návrh hodnotiacej správy z opätovnej návštevy

¹⁵ COM (2019) 127 final z 28. februára 2019.

z mája 2019 bol 5. septembra 2019 kladne prijatý všetkými členmi schengenského výboru (ktorý tvoria členské štáty a ktorému predsedá Komisia).

V súlade s povinnosťou podávania správ stanovenou v článku 16 ods. 3 nariadenia Rady (EÚ) č. 1053/2013 a v nadväznosti na závery, ku ktorým sa dospelo počas opätovnej návštevy v roku 2019, Chorvátsko predložilo Komisii 12. júla, 6. augusta, 19. septembra a 2. októbra 2019 následné správy v súvislosti s vykonávaním akčných plánov týkajúcich sa opätovných návštev v rokoch 2016 a 2017, ako aj dodatočné objasnenia. Chorvátsko oznámilo tento pokrok po opätovnej návšteve v roku 2019, pričom sa zameralo na nedostatky týkajúce sa návštev v rokoch 2016 a 2017:

- chorvátske orgány objasnili opatrenia prijaté v nadväznosti na odporúčania o aktuálnom a predpokladanom počte zamestnancov zapojených do kontroly hraníc vrátane dozoru na pozemných hraniciach. V súlade s pôvodným plánovaním bude mať Chorvátsko na kontrolu hraníc 6 339 pracovných miest (vrátane 457 na kompenzačné opatrenia), ktoré okrem iného naplní aj presunom zamestnancov (6 300 príslušníkov pohraničnej polície ku dňu pristúpenia). Okrem toho sa do konca roka 2019 obsadí 100 % pracovných miest príslušníkov polície pre hraničné kontroly a hraničný dozor v najzraniteľnejších oblastiach vonkajších hraníc,
- Chorvátsko plne akceptovalo odporúčanie týkajúce sa kurzov odbornej prípravy pre zamestnancov zodpovedných za operačné plánovanie a taktickú úroveň riadenia hraničného dozoru, ako aj odbornej prípravy, ktorá by sa mala vzťahovať aj na prevádzkové taktiky a plánovanie hraničného dozoru s využitím sledovacích psov, ďalej na taktické používanie helikoptér, technické systémy dozoru, hliadkovanie a odpočúvanie,
- odporúčania na modernizáciu koncepcie Chorvátska pre hraničný dozor na pozemných hraniciach boli zohľadnené v jej najnovšej verzii (júl 2019). Táto verzia zahŕňa koreláciu medzi (novými) technickými kapacitami a využívaním pracovníkov hraničného dozoru a iných zdrojov v súlade s analýzou rizík. Jej obsahom je aj metodika práce na rôznych úrovniach zodpovedných za hraničný dozor na pozemných hraniciach vrátane národných, regionálnych a miestnych koordinačných centier;
- pokiaľ ide o ďalšie zlepšovanie kapacity hraničného dozoru na pozemných hraniciach a situačnej informovanosti a o odporúčania uvedené v tejto súvislosti, aby sa ďalej rozvíjali systémy technického dozoru na vonkajšej pozemnej hranici s Bosnou a Hercegovinou a Čiernou Horou a aby sa zvýšil počet vozidiel s mobilnou termovíziou, Chorvátsko poskytlo prehľad dokončených a prebiehajúcich postupov verejného obstarávania takýchto systémov a vybavenia, ako aj plánovaných dátumov dodania (najneskôr do konca roka 2019). Získali sa aj informácie o novom plánovanom obstarávaní a odbornej príprave ďalších 18 psov;

Po posúdení uvedeného pokroku, ktorý Chorvátsko dosiahlo po opätovnej návšteve v roku 2019, sa Komisia domnieva, že Chorvátsko prijalo opatrenia potrebné na zabezpečenie splnenia potrebných podmienok na uplatňovanie schengenského *acquis* v oblasti riadenia vonkajších hraníc. Chorvátsko bude musieť naďalej dôsledne pracovať na vykonávaní

všetkých prebiehajúcich opatrení v tejto oblasti s cieľom zabezpečiť, aby sa tieto podmienky naďalej plnili.

III. Závazky týkajúce sa schengenského *acquis*

Chorvátsko v zmysle aktu o pristúpení prijalo špecifické záväzky v oblasti súdnictva a základných práv. V prílohe VII k aktu o pristúpení z roku 2011 sa uvádza desať osobitných záväzkov, z ktorých je pre schengenské *acquis* podľa článku 4 ods. 2 aktu o pristúpení relevantné pokračovať v plnení šiestich záväzkov:

- pokračovať v zabezpečovaní účinného vykonávania stratégie a akčného plánu Chorvátska pre reformu súdnictva,
- naďalej posilňovať nezávislosť, zodpovednosť, nestrannosť a profesionalitu justície;
- pokračovať vo zvyšovaní efektívnosti súdnictva,
- naďalej dosahovať trvalé a významné výsledky založené na efektívnom, účinnom a nezáujatom vyšetrovaní, trestnom stíhaní a súdnych rozhodnutiach v prípadoch organizovanej trestnej činnosti a korupcie na všetkých úrovniach vrátane korupcie na vysokej úrovni a v zraniteľných sektoroch, ako je napríklad verejné obstarávanie,
- naďalej zlepšovať svoje výsledky, pokiaľ ide o posilnenú prevenciu v boji proti korupcii a konfliktu záujmov a
- naďalej zlepšovať ochranu ľudských práv.

V tomto oddiele sa hodnotí plnenie týchto šiestich záväzkov odo dňa pristúpenia (1. júl 2013) do septembra 2019 a toto hodnotenie sa obmedzuje na aspekty, ktoré sú relevantné pre schengenské *acquis* podľa článku 4 ods. 2 aktu o pristúpení.

Pokračovať v zabezpečovaní účinného vykonávania stratégie a akčného plánu Chorvátska pre reformu súdnictva

Pokiaľ ide o záväzok pokračovať v zabezpečovaní účinného vykonávania stratégie a akčného plánu pre reformu súdnictva, chorvátsky parlament prijal 15. decembra 2010 stratégiu reformy súdnictva na roky 2011 – 2015¹⁶ a 14. decembra 2012 stratégiu rozvoja súdnictva na roky 2013 – 2018¹⁷. V júni 2013 ministerstvo spravodlivosti zverejnilo akčný plán vykonávania strategických usmernení stratégie rozvoja súdnictva na roky 2013 – 2014¹⁸, ktorý vychádzal z predchádzajúcich akčných plánov.

Cieľom oboch stratégií bolo zlepšiť nezávislosť, nestrannosť, profesionalitu a efektívnosť súdnictva, lepšie integrovať chorvátske súdnictvo do európskeho súdnictva, zlepšiť prístup k spravodlivosti a reformovať systém trestného súdnictva (stratégia 2011 – 2015), lepšie riadiť ľudské zdroje v súdnictve a využiť potenciál moderných technológií (stratégia na obdobie 2013 – 2018).

¹⁶ NN 145/10.

¹⁷ NN 144/12.

¹⁸ <https://pravosudje.gov.hr/UserDocsImages/dokumenti/AP%20Startegije%20razvoja%20pravosuda.pdf>

Po prijatí týchto stratégií a akčných plánov bolo počas vykazovaného obdobia prijatých niekoľko opatrení na vykonávanie uvedených cieľov¹⁹, a to najmä:

- reforma kritérií výberu a povyšovania sudcov²⁰;
- reforma procesných zákonov a niektorých ďalších zákonov zameraných najmä na zlepšenie efektívnosti systému súdnictva²¹,
- reforma zameraná na posilnenie riadenia zo strany predsedov súdov v súdnictve²²,
- a reforma na posilnenie podpory metód alternatívneho riešenia sporov²³.

Chorvátsko tento záväzok naďalej plní.

Nadalej posilňovať nezávislosť, zodpovednosť, nestrannosť a profesionalitu justície

Chorvátske orgány zaviedli na riešenie týchto otázok súbor opatrení:

- i) s cieľom posilniť nezávislosť a nestrannosť súdnictva sa počas vykazovaného obdobia prijalo niekoľko opatrení, ako napríklad zvýšenie platov sudcov prvostupňových súdov²⁴. Zmenili sa právne predpisy s cieľom minimalizovať riziká nenáležitého politického vplyvu a zvýšiť objektivnosť a transparentnosť výberového konania predsedu najvyššieho súdu a štátneho generálneho prokurátora²⁵.

Problémy však pretrvávajú najmä v súvislosti s vnímaním nezávislosti súdnictva, ktoré, ako vyplýva z porovnávacieho prehľadu EÚ v oblasti justície za rok 2019, patrí medzi najnižšie v EÚ²⁶. V súlade s odporúčaniami skupiny GRECO vypracovali chorvátske orgány v roku 2016 štúdiu s cieľom preskúmať dôvody nedôvery verejnosti v chorvátsky justičný systém²⁷;
- ii) v záujme posilnenia zodpovednosti súdnictva sa v priebehu sledovaného obdobia vykonalo viacero opatrení, napríklad sa zvýšila transparentnosť finančných výkazov sudcov a prokurátorov²⁸, vytvoril sa harmonizovaný režim finančného výkazníctva pre

¹⁹ Pozri dokument s názvom „Prijaté opatrenia a činnosti – príloha 1 k akčnému plánu na vykonávanie strategických usmernení stratégie súdnictva na roky 2013 – 2014“, <https://pravosudje.gov.hr/UserDocsImages/dokumenti/Mjere%20I%20kvartal.pdf>.

²⁰ Zmeny zákona o štátnej súdnej rade (NN 28/13), zákon o súdoch (NN 28/13).

²¹ Pozri najmä zmeny zákona o občianskom súdnom konaní (NN 25/13, 89/14 a 70/19), zákona o správnych sporoch (NN 152/14 a 29/17), zákona o presadzovaní právnych predpisov (NN 25/13, 93/14 a 73/17), zákona o trestnom konaní (NN 56/13, 145/13, 152/14) a zákona o súdoch (NN 28/13, 33/15, 82/15 a 67/18).

²² Zákon o súdoch (NN 28/13).

²³ Zmeny zákona o občianskom súdnom konaní (NN 25/13).

²⁴ Zákon o platoch sudcov a súdnych úradníkov NN 16/19.

²⁵ Zákon o súdoch, NN 67/18; nový zákon o úrade štátneho zástupcu NN 67/18; tieto opatrenia pomohli čiastočne vykonať, resp. uspokojivo vyriešiť odporúčania skupiny GRECO týkajúce sa nezávislosti a nestrannosti sudcov a prokurátorov. Pozri dokument GRECO, GrecoRC4 (2018) 14, body 16 – 23 a 33 – 38.

²⁶ Prieskumy Eurobarometra o nezávislosti súdov a sudcov, pozri porovnávaci prehľad EÚ v oblasti justície za rok 2019, obrázky 47 – 50, a Správu o Chorvátsku za rok 2019, SWD (2019) 1010 final, s. 56.

²⁷ Podľa odporúčania skupiny GRECO, GrecoRC4(2016)5, body 18 – 21.

²⁸ Zmeny zákona o štátnej súdnej rade (NN 28/13).

sudcov a prokurátorov (vrátane elektronickej databázy) a zintenzívnila sa výmena informácií o daniach a nehnuteľnostiach medzi orgánmi²⁹;

- iii) Pokiaľ ide o záväzok pokračovať v posilňovaní profesionality súdnictva, zaviedlo sa niekoľko opatrení, napríklad objektívne overiteľné kritériá kvantitatívneho hodnotenia práce sudcov a prokurátorov³⁰, priebežné vzdelávanie³¹ a posilnené poradenstvo v oblasti profesijnej etiky³².

Okrem úsilia o zlepšenie profesionality súdnictva sa prijali opatrenia na zlepšenie kvality systému súdnictva, ako napríklad postupná reforma zemepisného rozloženia súdov, ktorá viedla k zlúčeniu menších súdov a k rovnomernejšiemu rozdeleniu pracovného zaťaženia³³. Prostredníctvom zvýšených investícií do IKT sa elektronický systém správy prípadov postupne zavádzal na všetkých súdoch, prijali sa opatrenia na zlepšenie elektronickej komunikácie na súdoch a stimuly na predkladanie žiadostí a platby poplatkov online³⁴. Ako sa však uvádza v európskom semestri, na ďalšie zlepšenie kvality justície je potrebné ďalšie úsilie³⁵.

Chorvátsko tento záväzok naďalej plní. Treba poznamenať, že účinnosť chorvátskeho súdneho systému sa posudzuje v kontexte správ Komisie o príslušnej krajine v rámci európskeho semestra, pričom sa uplatňujú odporúčania, ktoré Rada adresovala Chorvátsku.

Pokračovať vo zvyšovaní efektívnosti súdnictva

Pokiaľ ide o záväzok pokračovať vo zvyšovaní efektívnosti súdnictva, údaje súdov poukazujú v porovnaní so začiatkom obdobia, na ktoré sa vzťahuje správa, na pokrok v takmer všetkých typoch prípadov. Akákoľvek neefektívnosť justičného systému, ako je zdĺhavé súdne konanie, sa však musí riešiť ďalej.

Podľa porovnávacieho prehľadu EÚ v oblasti justície z roku 2019 sa v občianskej, obchodnej a administratívnej oblasti počet prebiehajúcich konaní na súdoch prvého stupňa znížil o viac

²⁹ Vykonané opatrenia boli založené na stratégii boja proti korupcii na roky 2015 – 2020. Podľa skupiny GRECO tieto opatrenia pomohli čiastočne vykonať jej odporúčania. Pozri dokument GRECO, GrecoRC4 (2016) 5, body 27 – 30, 43 – 46 a dokument GRECO, GrecoRC4 (2018) 14, body 24 – 27. pokiaľ ide o finančné vyhlásenia sudcov a prokurátorov, akčný plán na predchádzanie korupcii na roky 2019 – 2020 predpokladá, že nový elektronický systém overovania začne fungovať v roku 2020.

³⁰ Zmeny zákona o štátnej súdnej rade (NN 28/13) a rámcové kritériá pre výkon sudcov a metodika posúdenia výkonnosti sudcov; pozri aj dokument GRECO, Greco Eval IV Rep (2013) 7E, body 91 a 150.

³¹ Stratégia rozvoja Justičnej akadémie na roky 2011 – 2015; pozri aj dokument GRECO, Greco Eval IV Rep (2013) 7E, body 128 a 173.

³² Napr.: Usmernenia pre výklad etických zásad a predchádzanie konfliktom záujmov, ktoré boli prijaté 4. februára 2016; pozri aj dokument GRECO, GrecoRC4 (2016) 5, body 22 až 26, 39 až 42. Podľa skupiny GRECO tieto opatrenia pomohli čiastočne vykonať alebo uspokojivo vykonať jej odporúčania. Pozri dokument GRECO, GrecoRC4(2018) 14, body 24 – 27 a dokument GRECO, GrecoRC4 (2016) 5, body 27 – 30 a body 43 – 46.

³³ Správa o Chorvátsku za rok 2019, SWD (2019) 1010 final, s. 56.

³⁴ Odporúčania Rady Chorvátsku: 2. 7. 2019, 9935/19 – COM (2019) 511 final, 13. 7. 2018, 2018/C 320/10, 11. 7. 2017, 2017/C 261/10, 12. 7. 2016, 2016/C 299/23, 14. 7. 2015, 2015/C 272/15, 8. 7. 2014, 2014/C 247/10 a správy o Chorvátsku: 27. 2. 2019, SWD (2019) 1010 final, s. 56, 7. 3. 2018, SWD(2018) 209 final, s. 50, 22. 2. 2017, SWD(2017) 76 final, s. 52, 13. 3. 2016, SWD(2016) 80 final/2, s. 2, 76, 16. 2. 2015, SWD(2015) 30 final, s. 25, 93, 2. 6. 2014, SWD(2014) 412 final, s. 37.

³⁵ Pozri predchádzajúcu poznámku pod čiarou.

ako 20 %³⁶. Počet nevyriešených prípadov však zostáva značný, pričom dosiahnutý pokrok sa čiastočne dosiahol v dôsledku nižšieho počtu prípadov. V posledných rokoch sa počet prebiehajúcich trestných konaní zvýšil, hoci predstavujú menšiu časť. Vykonali sa opatrenia, ktoré v porovnaní so situáciou na konci roka 2016 viedli k zníženiu počtu prípadov starších ako 10 rokov o približne 40 %.

Dĺžka súdneho konania sa skrátila takmer vo všetkých typoch prípadov, najmä v správnych veciach³⁷. Napriek zlepšeniam však súdne konania trvajú dlho, najmä v občianskoprávných konaniach na prvom stupni (v priemere približne 850 dní), v obchodných veciach (700 dní) a na prvom stupni trestného konania (650 dní na municipiálnych súdoch)³⁸.

Podľa porovnávacieho prehľadu EÚ v oblasti justície z roku 2019 sa sudy v posledných rokoch dokázali vyrovnávať s prichádzajúcimi prípadmi s mierou vyriešenia prípadov presahujúcou 100 %³⁹ takmer vo všetkých typoch prípadov, pričom táto hodnota často dosiahla alebo presiahla 120 %⁴⁰.

Keďže je stále potrebné ďalej zabezpečovať efektívnosť súdneho systému, Chorvátsko pokračuje v plnení svojho záväzku zlepšiť efektívnosť súdnictva.

Nadalej dosahovať trvalé a významné výsledky založené na efektívnom, účinnom a nezaujatom vyšetrovaní, trestnom stíhaní a súdnych rozhodnutiach v prípadoch organizovanej trestnej činnosti a korupcie na všetkých úrovniach vrátane korupcie na vysokej úrovni a v zraniteľných sektoroch, ako je napríklad verejné obstarávanie

Chorvátsko má vytvorený inštitucionálny rámec na boj proti korupcii, v rámci ktorého existuje viacero protikorupčných výborov a útvarov⁴¹. Úrad na boj proti korupcii a organizovanej trestnej činnosti (USKOK) a špecializovaná polícia na boj proti korupcii a organizovanému zločinu (PNUSKOK) vykonávajú vyšetrovania. USKOK je oceňovaný za početné proaktívne realizované vyšetrovania a úspešné trestné stíhanie, a to aj v dôležitých prípadoch týkajúcich sa vysokých volených a menovaných úradníkov⁴². V posledných rokoch štatistiky ukazujú značný počet vyšetrovaní a obvinení v prípadoch týkajúcich sa organizovanej trestnej činnosti a korupcie⁴³.

³⁶ Porovnávací prehľad EÚ v oblasti justície za rok 2019, obrázky 13 – 15. V posledných rokoch došlo k výraznejšiemu poklesu, a to najmä v správnych veciach.

³⁷ Porovnávací prehľad EÚ v oblasti justície za rok 2019, obrázky 5, 6 a 8, ktoré uvádzajú „čas rozsúdenia“.

³⁸ Správa o Chorvátsku za rok 2019, SWD (2019) 1010 final, s. 56, a správa o Chorvátsku za rok 2018, 7. 3. 2018, SWD (2018) 209 final, s. 49.

³⁹ Miera vyriešenia prípadov je pomer počtu vyriešených prípadov k počtu predložených prípadov. Meria sa ňou, či sa súd stíha zaoberať novými prípadmi. Keď sa miera vyriešenia prípadov približne rovná alebo presiahne 100 %, znamená to, že justičný systém je schopný vyriešiť prinajmenšom toľko prípadov, koľko bolo mu ich bolo predložených. Keď je miera vyriešenia prípadov nižšia ako 100 %, znamená to, že sudy vyriešia menej prípadov, ako mu ich bolo predložených.

⁴⁰ Porovnávací prehľad EÚ v oblasti justície za rok 2019, obrázky 10 – 12.

⁴¹ Monitorovacia komisia pre vykonávanie protikorupčných opatrení, oddelenie boja proti korupcii Ministerstva spravodlivosti, Úrad na boj proti korupcii a organizovanej trestnej činnosti (USKOK), špecializovaná polícia na boj proti korupcii a organizovanému zločinu (PNUSKOK) a Národná rada pre monitorovanie vykonávania stratégie boja proti korupcii.

⁴² Správa Európskej komisie Rade a Európskemu parlamentu, Správa EÚ o boji proti korupcii, 2014, COM (2014) 38 final.

⁴³ Výročná správa chorvátskeho zástupcu štátnej prokuratúry za rok 2018.

Viacere prípady korupcie na vysokých miestach sú naďalej predmetom zdĺhavých konaní a zostávajú nevyriešené. Korupcia je stále vnímaná ako rozšírená⁴⁴. Neefektívnosť systému trestného súdnictva bráni v boji proti hospodárskym a finančným trestným činom a Rada odporučila skrátiť trvanie súdnych konaní⁴⁵. Úrad štátneho zástupcu bol posilnený o ďalšie ľudské zdroje, ale jeho schopnosť bojovať proti hospodárskej a finančnej trestnej činnosti zostáva obmedzená⁴⁶.

Nový zákon o verejnom obstarávaní, ktorý nadobudol účinnosť 1. januára 2017⁴⁷, pomáha riešiť problém korupcie prostredníctvom zvýšenej výsledovateľnosti a transparentnosti postupov verejného obstarávania, ako aj posilnením vyšetrovacích a sankčných konaní v prípade porušenia. Elektronické obstarávanie v Chorvátsku má vyspelú úroveň a poskytuje základ pre väčšiu transparentnosť. Pozitívne kroky sa podnikli aj v súvislosti s vypracovaním registra zmlúv a možnosťou elektronického podávania sťažností štátnej komisii pre dohľad nad postupmi verejného obstarávania⁴⁸.

Celkové inštitucionálne usporiadanie verejného obstarávania stále potrebuje posilniť najmä na miestnej úrovni⁴⁹ a vo väčšine inštitúcií zapojených do verejného obstarávania dochádza k prieťahom, pričom trpia aj nedostatkom personálu⁵⁰. Verejné obstarávanie v odvetví stavebníctva je vystavené korupcii, najmä v dôsledku veľkého podielu interných dodávateľov zo strany štátnych subjektov, v prípade ktorých sú kontroly slabšie⁵¹. Tieto otázky sa mali riešiť prijatím protikorupčnej stratégie pre štátne podniky v máji 2019⁵².

Z celkového hľadiska Chorvátsko pokračuje v plnení svojho záväzku dosiahnuť pokrok pri zabezpečovaní trvalých výsledkov, ktoré sú založené na efektívnom a účinnom vyšetrovaní a trestnom stíhaní a ktoré vyúsťujú do súdnych rozhodnutí o prípadoch organizovanej trestnej činnosti a korupcie.

Nadalej zlepšovať svoje výsledky, pokiaľ ide o posilnenú prevenciu v boji proti korupcii a konfliktu záujmov

Chorvátska stratégia boja proti korupcii na roky 2015 – 2020 a sprievodné akčné plány sú zamerané na zlepšenie inštitucionálnych a legislatívnych rámcov a na posilnenie preventívnych opatrení na odhalenie korupčných rizík. Na vykonávanie protikorupčnej stratégie dohliadajú Rada pre prevenciu korupcie, vládny poradný orgán zložený zo zástupcov verejných inštitúcií a mimovládnych organizácií a Národná rada pre monitorovanie vykonávania protikorupčného programu⁵³.

⁴⁴ Správa o Chorvátsku za rok 2019, SWD (2019) 1010 final; štatistické údaje z osobitného prieskumu Eurobarometra 470 o korupcii z roku 2017.

⁴⁵ Odporúčanie Rady, ktoré sa týka národného programu reforiem Chorvátska na rok 2019 a ktorým sa predkladá stanovisko Rady ku konvergenčnému programu Chorvátska na rok 2019.

⁴⁶ Správa o Chorvátsku za rok 2019, SWD (2019) 1010 final, s. 56, a správa o Chorvátsku za rok 2018, SWD (2018) 209 final, s. 49-50.

⁴⁷ Zákon o verejnom obstarávaní nadobudol účinnosť 1. januára 2017.

⁴⁸ Správa o Chorvátsku za rok 2019, SWD (2019) 1010 final.

⁴⁹ Správa o Chorvátsku za rok 2018, SWD (2018) 209 final.

⁵⁰ Správa o štátnom audite Chorvátska za rok 2018 (Štátny kontrolný úrad, 2018).

⁵¹ Správa Európskeho strediska pre monitorovanie stavebného sektora za rok 2018.

⁵² Chorvátska republika, Program boja proti korupcii pre štátne spoločnosti na obdobie rokov 2019 – 2020.

⁵³ List chorvátskeho ministerstva spravodlivosti adresovaný GR pre migráciu a vnútorné záležitosti a GR pre spravodlivosť, 18. júl 2019.

Prijatím zákona o práve na prístup k informáciám a vymenovaním komisára pre informácie sa zvýšila transparentnosť a prijatím zákona o ochrane reportérov sa zaviedol nový systém nahlasovania nezrovnalostí a ochrany oznamovateľov. Pokrok sa dosiahol, aj pokiaľ ide o reguláciu financií politických strán a financovanie volebných kampaní⁵⁴. Orgány pokračujú v úsilí o posilnenie kontroly finančných vyhlásení sudcov a prokurátorov. Podľa najnovších dostupných údajov z prieskumov sa však väčšina Chorvátov vo svojom každodennom živote cíti byť postihnutá korupciou (59 %) a Chorvátsko má spomedzi všetkých členských štátov EÚ najväčší podiel respondentov, ktorí uviedli, že boli osobne vystavení korupcii (16 %)⁵⁵. V najnovšom monitorovaní európskeho semestra sa dospelo k záveru, že Chorvátsko musí zlepšiť správu a riadenie štátom vlastnených podnikov a zlepšiť prevenciu a trestanie korupcie, najmä na miestnej úrovni⁵⁶.

Existujú obavy týkajúce sa konfliktu záujmov, najmä na miestnej úrovni a v rámci štátnych podnikov a štátom kontrolovaných spoločností. V súčasnom zákone o miestnej a regionálnej samospráve sa miestnym úradníkom poskytuje značný priestor na vlastné uváženie a nezávislosť pri rozhodovaní o nakladaní s majetkom a finančnými prostriedkami do výšky 1 milióna HRK, ako aj pri vymenúvaní členov správnych rád miestnych spoločností.

Pripravuje sa nový právny predpis o predchádzaní konfliktom záujmov. Predchádzajúce verzie právneho aktu neriešili obavy, ako napríklad vylúčenie z rozsahu jeho pôsobnosti predsedov a členov správnych rád jednotiek miestnej samosprávy vo väčšinovom vlastníctve, ako aj predsedov a členov správnych rád spoločností, ktoré sú vo väčšinovom vlastníctve týchto spoločností. Okrem toho tieto znenia komplikovali komisii pre konflikt záujmov začatie konaní s cieľom ukladať sankcie úradníkom, ktorí predložia nepresné majetkové priznania. Navyše aby boli plánované preventívne opatrenia účinné, musí návrh zákona rovnako rozšíriť okruh úradníkov, na ktorých sa vzťahuje, a zahŕňať účinné sankčné mechanizmy. Bola už zdôraznená⁵⁷ potreba zabezpečiť, aby komisia pre konflikt záujmov mala dostatočné právomoci na ukladanie odradzujúcich sankcií, ako aj potreba poskytovať väčšiu podporu pre jej základnú preventívnu úlohu⁵⁸.

Musí pokračovať legislatívne konanie o viacerých ďalších plánovaných legislatívnych návrhoch⁵⁹. Prechod zo súkromného do verejného sektora („efekt otáčavých dverí“) zostáva neregulovaný. Mali by sa vypracovať komplexné kódexy správania pre volených verejných činiteľov na ústrednej a miestnej úrovni, a to aj s príslušnými nástrojmi zodpovednosti

⁵⁴ Zákon o práve na prístup k informáciám z roku 2013, zmeny zákona o práve na prístup k informáciám z júla 2015, zákon o ochrane oznamovateľov nezrovnalostí z februára 2019, zákon z roku 2013 o financovaní politických činností a volebných kampaní.

⁵⁵ Osobitný prieskum Eurobarometra 470/2017 o korupcii.

⁵⁶ Odporúčanie Rady, ktoré sa týka národného programu reforiem Chorvátska na rok 2019 a ktorým sa predkladá stanovisko Rady ku konvergenčnému programu Chorvátska na rok 2019.

⁵⁷ Európska komisia v správe o príprave Chorvátska na pristúpenie za rok 2013 odporučila Chorvátsku „zabezpečiť prijatie okamžitých opatrení na zavedenie účinného a efektívneho mechanizmu na predchádzanie, odhaľovanie a postihovanie prípadov konfliktu záujmov na základe dôsledných kontrol a odstrašujúcich sankcií.“ V správe Európskej komisie o boji proti korupcii za rok 2014 sa uvádza, že napriek existencii osobitných právnych predpisov sa konflikty záujmov a zverejňovanie aktív opäť považovali za dôvod na obavy.

⁵⁸ Pozri dokument GRECO, GrecoRC4 (2018) 14.

⁵⁹ Realizovalo sa 53 zo 126 opatrení plánu na roky 2015 – 2016 (42 %). Niektoré nevykonané opatrenia boli presunuté do nasledujúceho roka. V rámci akčného plánu na roky 2017 – 2018 bolo prijatých 87 zo 126 opatrení (69 %).

a odradzujúcimi sankciami v prípade potenciálnych porušení takýchto kódexov⁶⁰. Kódex správania poslancov a príslušné opatrenia v oblasti dohľadu a presadzovania, ktoré tiež odporučila skupina GRECO⁶¹, čakajú na prijatie⁶².

Je potrebné ešte viac posilniť viaceré prvky preventívneho protikorupčného právneho rámca Chorvátska⁶³. Chorvátsko ďalej plní svoj záväzok dosahovať pokrok, pokiaľ ide o zlepšovanie svojich výsledkov pri posilňovaní preventívnych opatrení v boji proti korupcii a konfliktu záujmov.

Nad'alej zlepšovať ochranu ľudských práv

Pokiaľ ide o záväzok pokračovať v zlepšovaní ochrany ľudských práv, Chorvátsko prijalo počas sledovaného obdobia viacero krokov. Podľa Európskeho súdu pre ľudské práva viedli jeho rozsudky v Chorvátsku k rôznym reformám, napríklad k realizácii národnej stratégie na zlepšenie kvality a účinnosti školskej dochádzky rómskych detí⁶⁴. V posledných rokoch chorvátske súdy uplatňovali Chartu základných práv EÚ (ďalej len „charta“)⁶⁵. Inštitúcia ombudsmana v roku 2008 získala status „A“ podľa parížskych zásad OSN, ktorý jej bol opätovne udelený aj v roku 2019⁶⁶. Od roku 2013 sa ročný rozpočet ombudsmana zvýšil z 1,2 milióna EUR na 1,6 milióna EUR v roku 2018⁶⁷. V roku 2012 bol jeho mandát predĺžený⁶⁸ a v rokoch 2014 a 2015 sa otvorili nové regionálne úrady⁶⁹ s cieľom zvládnuť rastúci počet vnútroštátnych sťažností⁷⁰. V posledných rokoch došlo k zvýšeniu vykonávania odporúčaní ombudsmana príslušnými orgánmi⁷¹. Špecializované orgány pre ľudské práva, ako sú ombudsmani pre práva dieťaťa, rodovú rovnosť a osoby so zdravotným postihnutím, sú už zriadené⁷².

Výzvou zostáva ochrana ľudských práv žiadateľov o azyl a iných migrantov a takisto aj obvinenia zo zamietnutia prístupu k azylovému konaniu a použitia sily zo strany príslušníkov orgánov presadzovania práva na hraniciach. Všetky opatrenia Chorvátska na kontrolu jeho

⁶⁰ Správa Európskej komisie Rade a Európskemu parlamentu, Správa EÚ o boji proti korupcii za rok 2014.

⁶¹ Pozri dokument GRECO, GreCORC4 (2018) 14.

⁶² V protikorupčnom akčnom pláne na roky 2019 – 2020 sa predpokladá prijatie týchto opatrení v prvom štvrtroku 2020.

⁶³ Tieto zahŕňajú účinné mechanizmy overovania konfliktov záujmov, zverejňovanie majetku verejných činiteľov, účinné kontroly rizík vo verejnom obstarávaní, najmä verejných obstarávateľov so slabšími kontrolnými mechanizmami, ako aj zavedenie kódexu správania pre poslancov parlamentu a posilnenie úlohy komisie pre konflikt záujmov.

⁶⁴ Dohľad nad vykonávaním rozsudkov a rozhodnutí Európskeho súdu pre ľudské práva v roku 2017, 11. výročná správa, s. 31, Rada Európy, Európsky súd pre ľudské práva a Chorvátsko, fakty a čísla, s. 5.

⁶⁵ Napr. najvyšší súd Chorvátskej republiky (Vrhovni sud Republike Hrvatske), vec VSRH Kž eun5/2014 – 4, 6. 3. 2014, citovaná v správe z roku 2014 o uplatňovaní Charty základných práv EÚ, s. 146, Ústavný súd Chorvátskej republiky, vec U-III-1095/2014, 21. september 2017, citovaná v správe o uplatňovaní Charty základných práv EÚ v roku 2017, s. 16 – 17.

⁶⁶ Správa a odporúčania zasadnutia podvýboru pre akreditáciu (SCA), 2019, s. 2, 18.

⁶⁷ Výročná správa ombudsmanky Chorvátska za rok 2018, s. 320.

⁶⁸ Zákon o ombudsmanovi (NN 76/12).

⁶⁹ <http://ombudsman.hr/en/about-us/history>.

⁷⁰ 2275 vyriešených prípadov v roku 2013, výročná správa ombudsmanky Chorvátska za rok 2013, s. 5, 3632 vyriešených prípadov v roku 2017, výročná správa ombudsmanky Chorvátska za rok 2017, s. 11.

⁷¹ V roku 2016 sa vykonalo 29 % odporúčaní z roku 2015, v roku 2018 sa podiel zvýšil na 65 % odporúčaní z roku 2017; pozri výročnú správu ombudsmanky Chorvátska za rok 2018, s. 6.

⁷² Zákon o ombudsmanovi pre deti (NN 96/03), zákon o rodovej rovnosti (NN 116/03), zákon o ombudsmanovi pre osoby so zdravotným postihnutím (NN 107/07).

vonkajších hraníc musia byť v súlade s chartou, EÚ a medzinárodnými záväzkami v oblasti ľudských práv (vrátane zásady zákazu vyhostenia alebo vrátenia a účinného prístupu ku konaniu o azyle). Chorvátsko sa zaviazalo vyšetriť tvrdenia o zlom zaobchádzaní s migrantmi a utečencami na svojich vonkajších hraniciach, podrobne monitorovať túto situáciu a informovať Komisiu o dosiahnutom pokroku.

Komisia aktívne podporuje chorvátske úsilie o zabezpečenie úplného dodržiavania základných práv na hraniciach. V tejto súvislosti sa zo sumy 6,8 milióna EUR núdzového financovania poskytnutého Chorvátsku v decembri 2018 na posilnenie riadenia hraníc vyčlenila časť na nový monitorovací mechanizmus. To by pomohlo zabezpečiť, aby činnosti hraničnej kontroly vykonávané chorvátskymi príslušníkmi pohraničnej stráže boli plne v súlade s právom EÚ, medzinárodnými záväzkami a dodržiavaním základných práv a práv vyplývajúcich z *acquis* EÚ v oblasti azylu vrátane zásady zákazu vyhostenia alebo vrátenia. Umožní sa tým nezávislé monitorovanie činností, ktoré vykonáva chorvátska hraničná polícia, a to aj prostredníctvom preskúmania postupov, operačných opatrení a príručiek, odbornej prípravy a podpory príslušných pracovníkov a pomoci v súvislosti so sťažnosťami a incidentmi. Na konci projektu sa o výsledkoch monitorovacieho mechanizmu bude diskutovať s Európskou komisiou, úradom chorvátskeho ombudsmana a organizáciami občianskej spoločnosti.

So zreteľom na opatrenia, ktoré Chorvátsko prijalo na zlepšenie ochrany ľudských práv vrátane svojho záväzku vyšetriť obvinenia zo zlého zaobchádzania s migrantmi a utečencami na vonkajších hraniciach, možno konštatovať, že Chorvátsko si naďalej plní svoj záväzok v oblasti ochrany ľudských práv.

IV. Záver

Toto oznámenie je výsledkom dlhého procesu hodnotenia a spolupráce s cieľom, aby Chorvátsko spĺňalo normy požadované na umožnenie úplného vykonávania schengenského *acquis*. Postupné monitorovanie zo strany Komisie a členských štátov a reakcie v podobe akčných plánov viedli k postupnému zlepšeniu schopnosti Chorvátska, pokiaľ ide o plnenie podmienok požadovaných na uplatňovanie všetkých príslušných častí schengenského *acquis*. Komisia tiež pokračovala v monitorovaní záväzkov, ktoré Chorvátsko prijalo v súvislosti s pristúpením v oblasti súdnictva a základných práv.

Komisia sa domnieva, že Chorvátsko prijalo opatrenia potrebné na zabezpečenie splnenia potrebných podmienok na uplatňovanie všetkých príslušných častí schengenského *acquis*. Chorvátsko bude musieť naďalej dôsledne pracovať na vykonávaní všetkých prebiehajúcich opatrení, a to najmä v oblasti riadenia vonkajších hraníc, s cieľom zabezpečiť, aby sa tieto podmienky naďalej plnili. Komisia tiež potvrdzuje, že Chorvátsko pokračuje v plnení záväzkov súvisiacich so schengenským *acquis*, ktoré prijalo v rámci svojich prístupových rokovaní. Komisia vyzýva Radu, aby toto oznámenie prerokovala s cieľom začleniť Chorvátsko do schengenského priestoru v súlade s aktom o pristúpení z roku 2011.